

ANDIJON VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

ANDIJON VILOYATIDA CHAKANA VA ULGURJI SAVDO TOVAR AYLANMASI

*Dastlabki ma'lumot
2024- yil yanvar-may*

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.: 74 228-30-57*

Statistik ma'lumotlar jamiyatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tavsiflash va boshqarishning eng muhim vositasidir. Hozirda yuqori sifatli statistik ma'lumotlardan foydalanmasdan davlat siyosati boshqaruvida to'g'ri qarorlarini qabul qilish imkonsiz. Shular qatorida savdo statistikasi ko'rsatkichlarini shakllantirish ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ulgurji va chakana savdo hamda umumiy ovqatlanish korxonalarini savdo aylanmasi statistikasi ko'rsatkichi shular jumlasidan.

Chakana savdo aylanmasining o'sish sur'ati, % da

2024- yil 1- iyun holatiga chakana savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalarini soni 8 961 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 100 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 8 237 tani tashkil qildi.

Shu jumladan, savdo sohasida yuridik shaxs tashkil etmasdan faoliyat olib borayotgan YATT va uyushmagan savdo (jismoniy shaxslar)ning kuzatuvlari asosida yig'ilgan ma'lumotlar, chakana savdo ko'rsatkichlariga kiritilgan

Chakana savdo aylanmasi – savdo sohasida yakuniy iste'mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko'p bo'lmagan miqdorlarda naqd pulga (bank kartalari orqali) sotishni nazarda tutuvchi faoliyat.

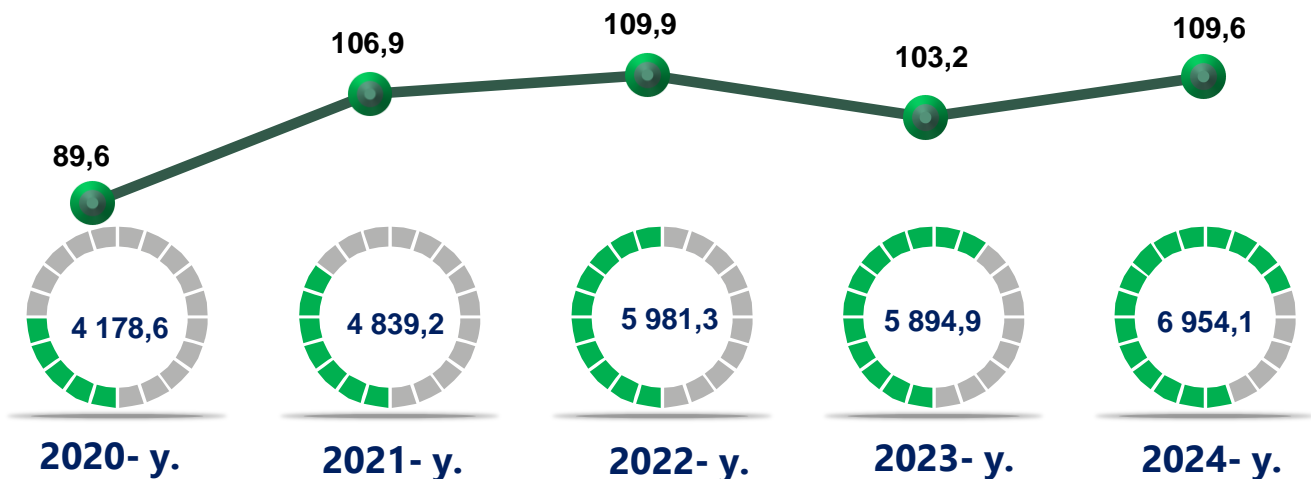
Yuqorida qayd etilgan tadbirkorlik subyektlari faoliyati natijasida, 2024-yilning yanvar-may oylarida viloyatning chakana savdo tovar aylanmasi 8 961,1 mlrd. so'mni tashkil etib, 2023- yilning yanvar-may oylariga nisbatan 109,3 % ga yetdi.

Jumladan, yirik korxonalarining tovar aylanmasi 723,2 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 125,6 %), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining tovar aylanmasi 8 237,8 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 108,0 %), shundan uyushmagan savdo tovar aylanmasi 1 400,4 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 118,7 %) tashkil etdi.

	Jami, mlrd. so'm	2023- yil yanvar-may oylariga nisbatan, foizda
Andijon Viloyati	8 961,1	109,3
Andijon sh.	2 598,3	109,5
Xonobod sh.	64,6	110,4
<i>tumanlar</i>		
Oltinko'l	668,7	105,8
Andijon	721,6	106,7
Baliqchi	753,9	108,7
Bo'ston	129,4	102,1
Buloqboshi	191,6	104,2
Jalaquduq	195,5	103,0
Izboskan	290,7	117,5
Ulug'nor	142,3	103,9
Qo'rg'ontepa	365,4	124,4
Asaka	845,7	114,9
Marhamat	303,0	109,4
Shahrixon	873,8	108,0
Paxtaobod	324,5	103,9
Xo'jaobod	491,9	108,0

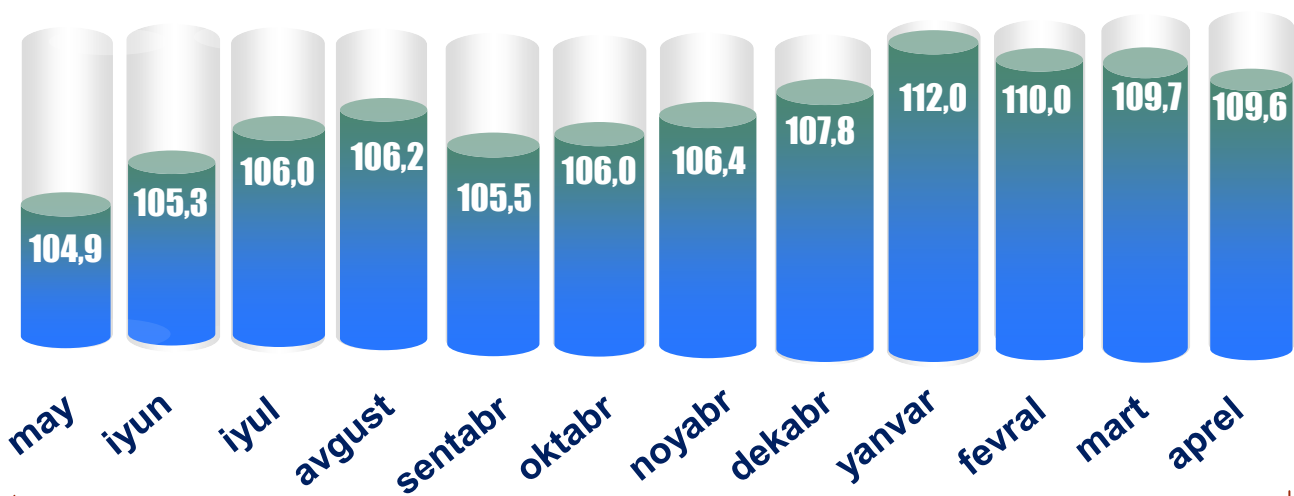
2024- yilning yanvar-may oylarida 2023- yilning yanvar-may oylariga nisbatan viloyatning Andijon shahri (9,5 %), Xonobod shahri (10,4 %), Izboskan (117,5 %), Asaka (14,9 %), Qo'rg'ontepa (24,4 %), Marhamat (9,4 %), tumanlarida chakana savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi va o'sish sur'ati dinamikasi (yanvar-may)

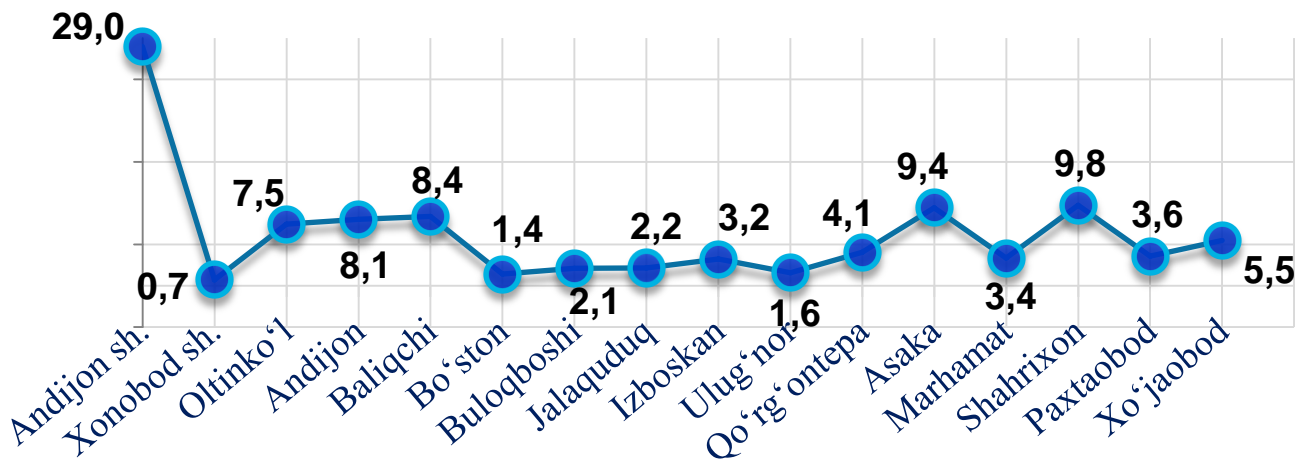
So'nggi 5 yillikda (2020-2024- yillar) chakana savdo tovar aylanmasining yuqori o'sish sur'ati 2022- yilda kuzatildi. Bunda chakana savdo tovar aylanmasi 2021- yilning mos davriga nisbatan 109,9 % ni tashkil qildi.

2023-2024- yillarda chakana savdo tovar aylanmasining o'sish sur'ati, oylar kesimida (foizda)

2024- yilning yanvar-may oylarida o'sish sur'ati **109,6 %** ni tashkil qildi.

Ulushi, foizda

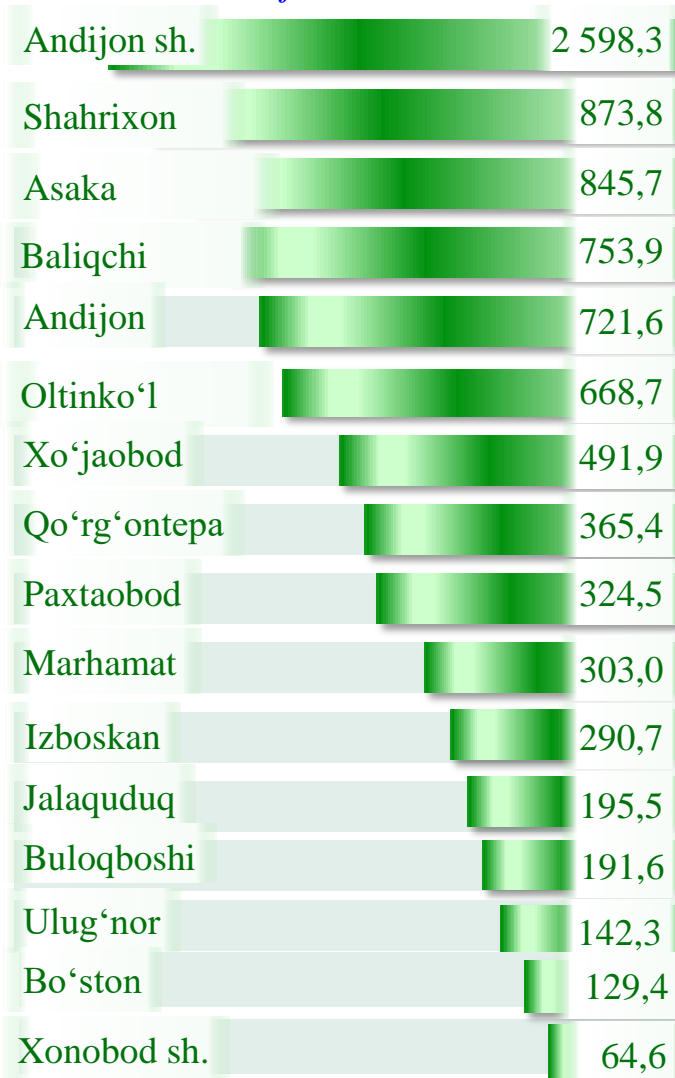

Viloyatning chakana savdo tovar aylanmasida eng yuqori ulushni Andijon shahri 29,0 % bilan 2 598,3 mlrd. so'mni tashkil etdi.

Viloyatning chakana savdo tovar aylanmasida eng quyi ulushni esa, Xonobod shahri 0,7 % bilan 64,6 mlrd. so'mni tashkil etdi.

2024- yilning mos davriga nisbatan, chakana savdo tovarlar aylanmasida barcha hududlarda o'sish kuzatildi.

Hajmi, mlrd. so'm

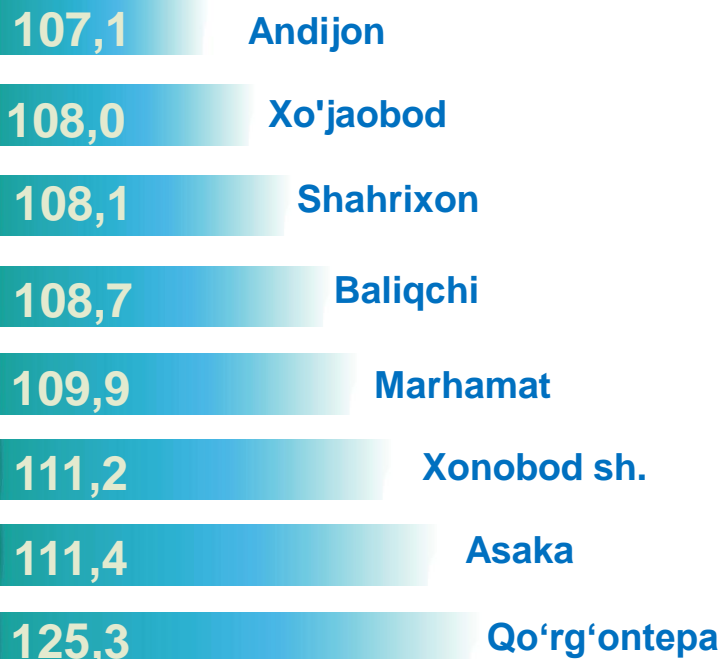
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

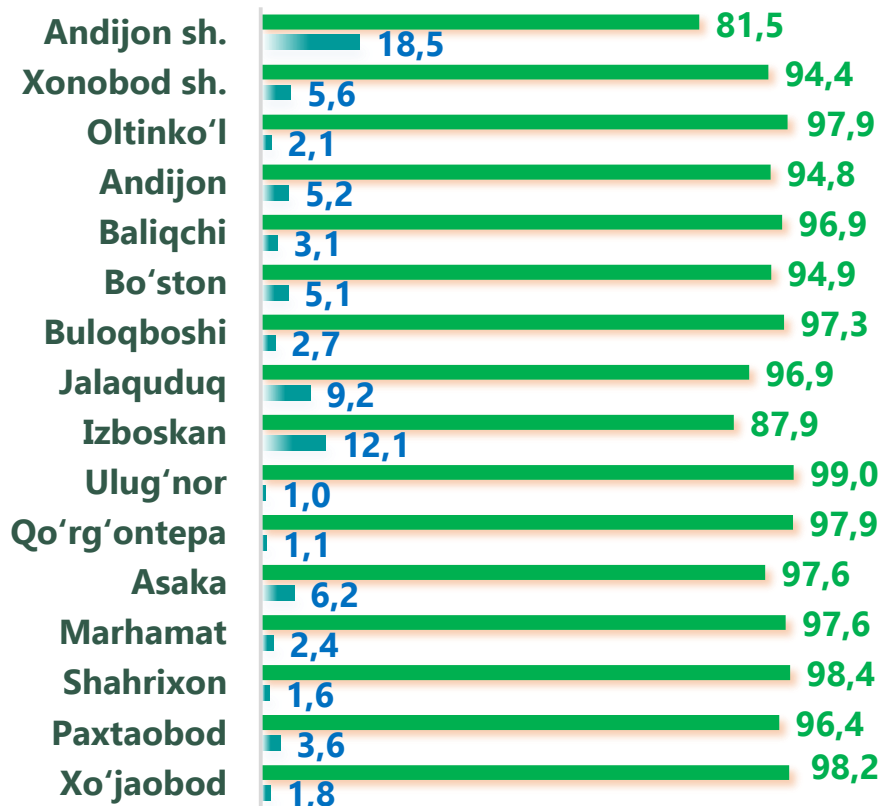
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 2024- yilning yanvar-may oylarida statistik hisob-kitoblarga ko'ra, 8 961,1 mlrd. so'mni tashkil etib, 2024- yilning yanvar-may oylariga nisbatan 9,3 % ga oshdi. Viloyat miqyosida ushbu sektorning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 91,9 % ni tashkil etdi.

Yirik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarining tovar aylanmasi hajmi, 2024- yilning yanvar-may oylariga nisbatan 25,6 % ga o'sdi va 723,2 mlrd. so'mni tashkil qildi. Bu esa umumiy savdo hajmining 8,1 % ulushiga to'g'ri keldi.

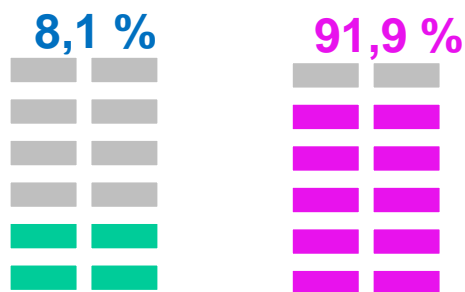
CHAKANA SAVDO AYLANMASIDA YIRIK KORXONALAR, KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING HUDUDLAR KESIMIDA ULUSHI, (foizda)

 Yirik korxonalar

 Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

Tahliliy natijalarga ko'ra chakana savdo tovar aylanmasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ulushi bo'yicha Ulug'nor (99,0 %), Qo'rg'ontepa (97,9 %), Shahrixon (98,4 %), Xo'jaobod (98,2 %), va Oltinko'1 (97,9 %) tumanlari yetakchilik qilmoqda. Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarining ulushi 8,1 % ni tashkil etib, eng katta ulush Andijon shahri (18,5 %), Izboskan (12,1 %), Jalaquduq (9,2 %) tumanlarida kuzatildi.

 Yirik korxonalar

 Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

Hududlar kesimida ma'lumot, *ming so'mda*

Andijon sh.

5 387,4

Marhamat

1 623,0

Xonobod sh.

1 407,3

Shahrixon

2 687,1

Oltinko'l

3 475,8

Paxtaobod

1 551,1

Andijon

2 516,2

Xo'jaobod

4 088,8

Baliqchi

3 486,9

Bo'ston

1 659,3

Buloqboishi

1 250,1

Jalaquduq

981,4

Izboskan

1 136,3

Ulug'nor

2 227,6

Qo'rg'ontepa

1 583,3

Asaka

2 377,6

2024- yilning yanvar-may oylarida holatiga o'rtacha aholi jon boshiga chakana savdo tovar aylanmasi 2 634,3 ming. so'm (2023- yilning yanvar-may oylariga nisbatan (107,0 %) ni tashkil etdi.

Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirilganda eng yuqori hajm Andijon shahri (5 387,4 ming so'm), Xo'jaobod (4 088,8 ming so'm) va Baliqchi (3 486,9 ming so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keldi.

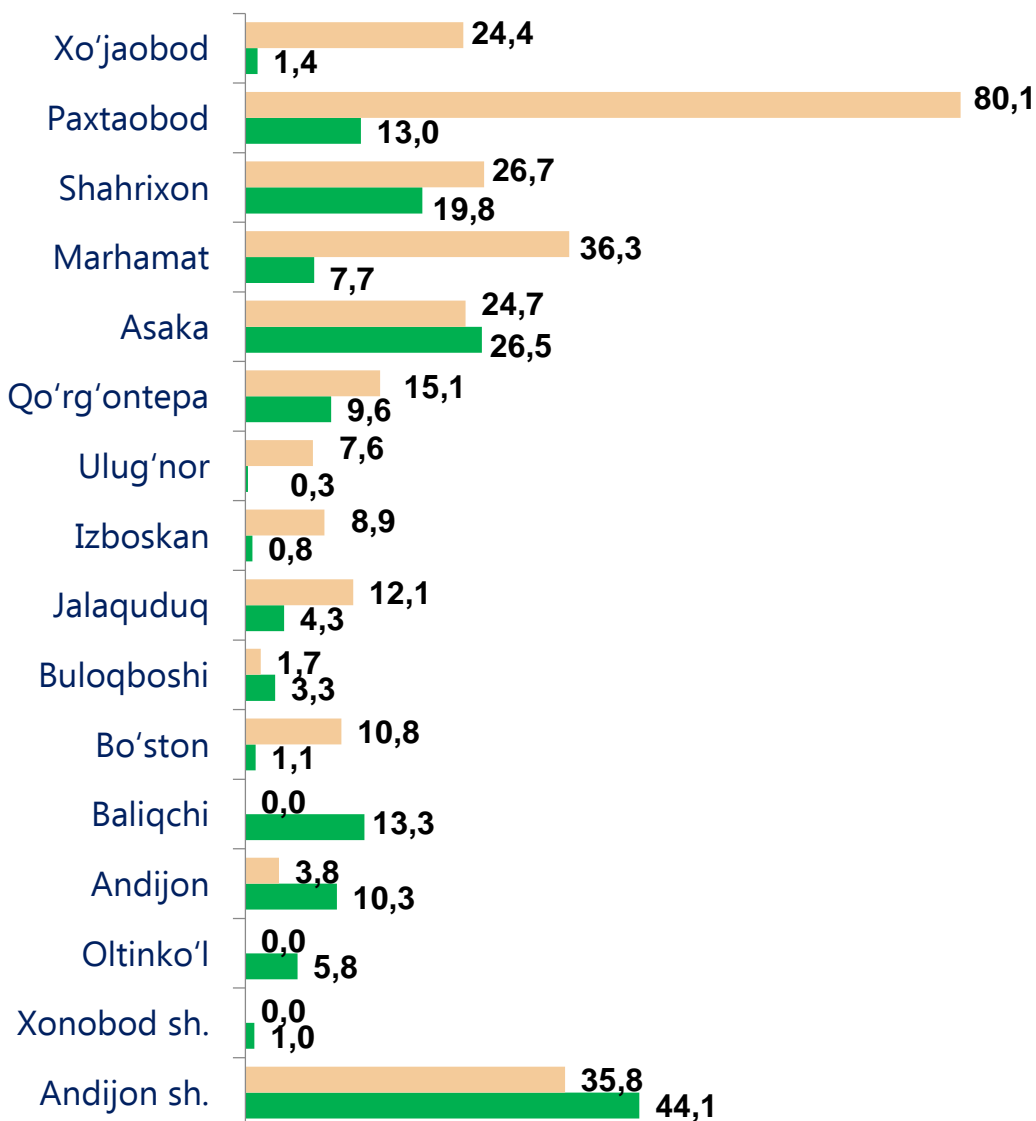

Ichki savdo ko'rsatkichlarini shakllantirishda **uyushmagan savdo tovar aylanmasi** ham hisoblanadi. Bunga dehqon (oziq-ovqat) bozori hamda chorva mollari, parrandalar va boshqa hayvonlar bozorida jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshirilgan savdo hajmlari kiradi. Uyushmagan savdo tarkibiga jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari hisobga olinadi.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi o'sish sur'ati (2024- yil yanvar-may), mlrd. so'mda

Dehqon bozorlari

Chorva bozorlari

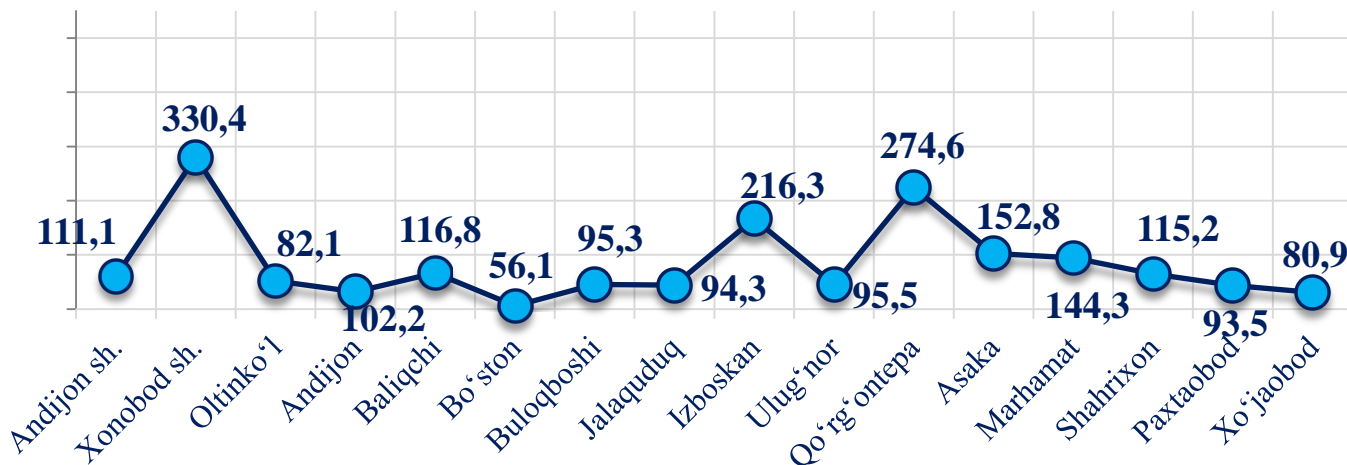
Dehqon (oziq-ovqat) bozori – keng turdagi qishloq xo'jaligi oziq-ovqat mahsulotlarining va uni qayta ishlashdan olinadigan mahsulotlarning savdo rastalari, savdo o'rinlari, turg'un savdo shaxobchalari (shu jumladan, savdo pavilionlari, kioskalari)dan foydalangan holda chakana savdoni tashkil etgan doimiy yoki vaqtincha amal qiluvchi mulkiy kompleks hisoblanadi.

	Jami, mlrd. so'm	2024- yil yanvar- may oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	1 400,4	118,7
Andijon sh.	317,8	111,1
Xonobod sh.	6,7	330,4
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	24,4	102,2
Andijon	32,4	82,1
Baliqchi	76,0	116,8
Bo'ston	7,8	56,1
Buloqboshi	40,3	95,3
Jalaquduq	34,9	94,3
Izboskan	25,1	216,3
Ulug'nor	41,4	95,5
Qo'rg'ontepa	113,2	274,6
Asaka	178,0	152,8
Marhamat	85,5	144,3
Shahrixon	274,7	115,2
Paxtaobod	94,9	93,5
Xo'jaobod	47,3	80,9

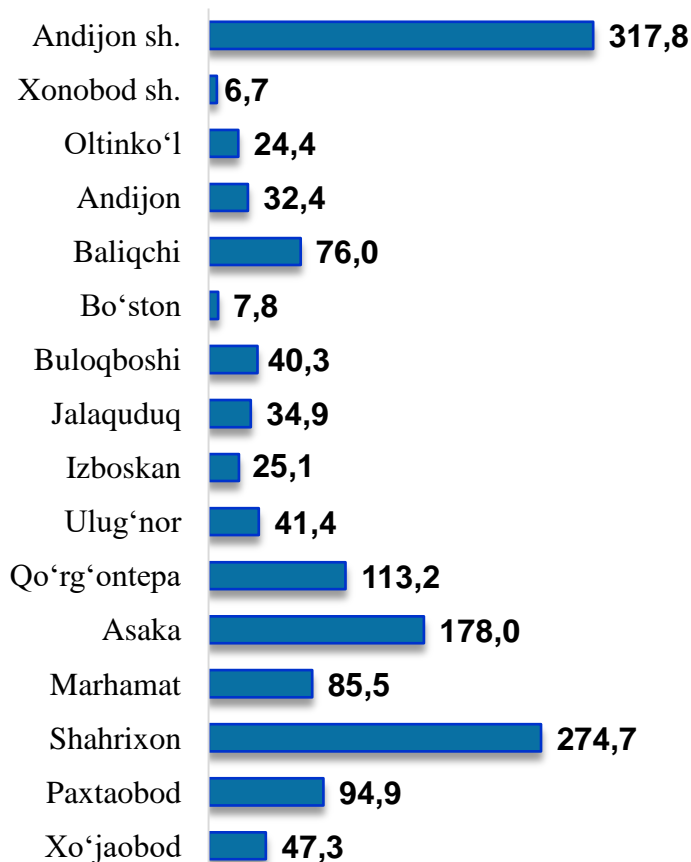
* – xo'jalik yurituvchi subyektlar va yakka taribdagi tadbirkorlar (YATT)ni qo'shmagan holatda;

– jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va chorva (parranda) mollari sotilishi hisobga olingan.

**Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi
o'sish sur'atlari**
(2024- yil yanvar-may)

**Hududlar kesimida uyushmagan
savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so'm**
(2024- yil yanvar-may)

ViLOYAT bo'yicha 2024- yilning yanvar-may oylarida uyushmagan savdo tovar aylanmasi 1 400,4 mlrd. so'mni tashkil etib, 2024- yilning yanvar-may oylariga nisbatan 118,7 % ni tashkil etdi. Shu jumladan, 12-bozor va 12-bozor (chorva) (oylik) kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, dehqon bozorlarida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning uy xo'jaliklarida yetishtirgan mahsulotlarini sotish hajmi 578,1 mlrd. so'mni (113,4 %), chorva mollari va parrandalar sotuvchi jismoniy shaxslarning savdo aylanmasi hajmi 644,4 mlrd. so'mni tashkil etdi (123,2 %).

2024- yilning yanvar-may oylarida viloyatning barcha hududlarida joylashgan dehqon bozorlarida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sotuvchi jismoniy shaxslarning tanlanma kuzatuvini o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, savdo aylanmasi hajmi 439,8 mlrd. so'mni tashkil qildi. Bunda asosiy yirik hajm yangi uzilgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari savdosiga (168,8 mlrd. so'm) to'g'ri keldi.

Uyushmagan savdo aylanmasida qishloq xo'jaligi mahsulotlari savdosi hajmi va ulushi

<p>Yangi uzilgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari</p> <p>168,8 mlrd. so'm</p> <p>38,4 %</p>	<p>Non va non mahsulotlari</p> <p>114,5 mlrd. so'm</p> <p>26,0 %</p>	<p>Don mahsulotlari (mosh, loviya, guruch va boshqalar)</p> <p>50,1 mlrd. so'm</p> <p>11,4 %</p>
<p>Tovuq go'shti</p> <p>13,6 mlrd. so'm</p> <p>3,1 %</p>	<p>Quritilgan qishloq xojaligi mahsulotlari (yongoq, bodom, pista va boshqalar)</p> <p>19,4 mlrd. so'm</p> <p>4,4 %</p>	<p>Tuxum</p> <p>15,6 mlrd. so'm</p> <p>3,5 %</p>
<p>Ziravorlar</p> <p>17,9 mlrd. so'm</p> <p>4,1 %</p>	<p>Sut va sut mahsulotlari</p> <p>10,8 mlrd. so'm</p> <p>2,5 %</p>	<p>Chorva mollari va parrandalari uchun har xil yem-xashak</p> <p>2,6 mlrd. so'm</p> <p>0,6 %</p>
<p>Tuzlamalar</p> <p>10,8 mlrd. so'm</p> <p>2,5 %</p>	<p>Gullar, o'simlik va nihol ko'chatlari</p> <p>5,3 mlrd. so'm</p> <p>1,2 %</p>	<p>Nooziq-ovqat tovarlar</p> <p>10,4 mlrd. so'm</p> <p>2,4 %</p>

2024- yilning yanvar-may oylarida, viloyatning barcha hududlarida joylashgan chorva (parranda) bozorlarida parrandalar va chorva mollari sotuvchi jismoniy shaxslar tanlanma kuzatuvi o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, savdo aylanmasi hajmi 644,4 mlrd. so'mni tashkil etdi. Bunda har xil yoshdagi qoramollar savdosi 538,9 mlrd. so'mni, qo'y va echkilar – 96,4 mlrd. so'mni, otlar – 5,6 mlrd. so'mni, quyon va parrandalar – 3,5 mlrd. so'mni tashkil qildi.

Uyushmagan savdo aylanmasida chorva mollari (parrandalar) savdosi hajmi va ulushi

<p>2 yoshdan katta bo'lgan qoramollar</p> <p>315,0 mlrd. so'm</p> <p>48,9 %</p>	<p>1 yoshdan 2 yoshgacha bo'lgan yosh mollar</p> <p>140,4 mlrd. so'm</p> <p>21,8 %</p>	<p>1 yoshgacaha bo'lgan yosh mollar</p> <p>83,5 mlrd. so'm</p> <p>13,0 %</p>
<p>Qo'ylar</p> <p>94,4 mlrd. so'm</p> <p>14,6 %</p>	<p>Otlar</p> <p>5,6 mlrd. so'm</p> <p>0,9 %</p>	<p>Echkilar</p> <p>2,0 mlrd. so'm</p> <p>0,3 %</p>
<p>Kurka, o'rdak, g'oz</p> <p>2,5 mlrd. so'm</p> <p>0,4 %</p>	<p>Tovuqlar</p> <p>0,7 mlrd. so'm</p> <p>0,1 %</p>	<p>Quyonlar</p> <p>0,2 mlrd. so'm</p> <p>0,03 %</p>
<p>Qushlar</p> <p>0,11 mlrd. so'm</p> <p>0,02%</p>		

UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARI SAVDO AYLANMASI

2024- yil 1- iyun holatiga umumiy ovqatlanish sohasida faoliyat yuritayotgan tijorat korxonalari soni 1 219 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 2 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 1 217 tani tashkil qildi.

	Jami mlrd. so'm	2023- yil yanvar- may oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	178,7	109,8
Andijon sh.	86,5	108,7
Xonobod sh.	1,6	107,1
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	8,4	106,8
Andijon	13,2	107,2
Baliqchi	2,3	107,0
Bo'ston	0,8	87,1
Buloqboshi	1,8	108,0
Jalaquduq	2,3	107,3
Izboskan	5,5	107,2
Ulug'nor	2,7	107,0
Qo'rg'ontepa	8,0	107,0
Asaka	7,5	107,5
Marhamat	3,9	98,5
Shahrixon	24,8	125,7
Paxtaobod	6,0	107,2
Xo'jaobod	3,6	106,8

2024- yilning yanvar-may oylarida ovqatlanish korxonalarining savdo aylanmasi 178,7 mlrd. so'mga yetdi. 2024- yilning mos davriga nisbatan 109,8 % ga oshdi. Bunda savdo aylanmasining 90,2 % ulushi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hissasiga to'g'ri keldi.

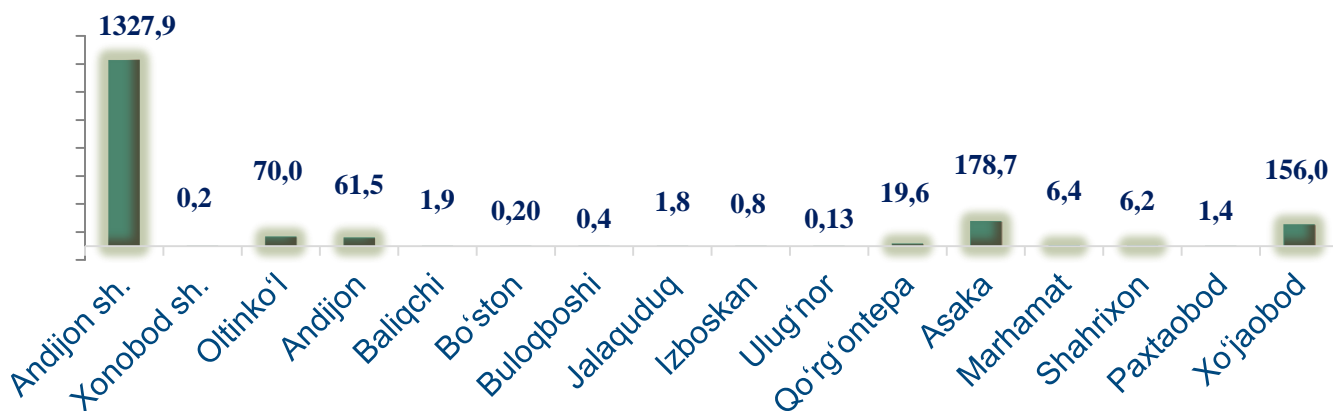
Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi

Hududlar kesimida ma'lumot

	Hajmi, mlrd. so'm	Ulushi, foizda
Andijon viloyati	1 833,0	100,0
Andijon sh.	1 327,9	72,4
Xonobod sh.	0,16	0,01
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	70,0	3,8
Andijon	61,5	3,4
Baliqchi	1,9	0,1
Bo'ston	0,20	0,01
Buloqboshi	0,4	0,02
Jalaquduq	1,8	0,1
Izboskan	0,8	0,0
Ulug'nor	0,13	0,01
Qo'rg'ontepa	19,6	1,1
Asaka	178,7	9,8
Marhamat	6,4	0,3
Shahrixon	6,2	0,3
Paxtaobod	1,4	0,1
Xo'jaobod	156,0	8,5

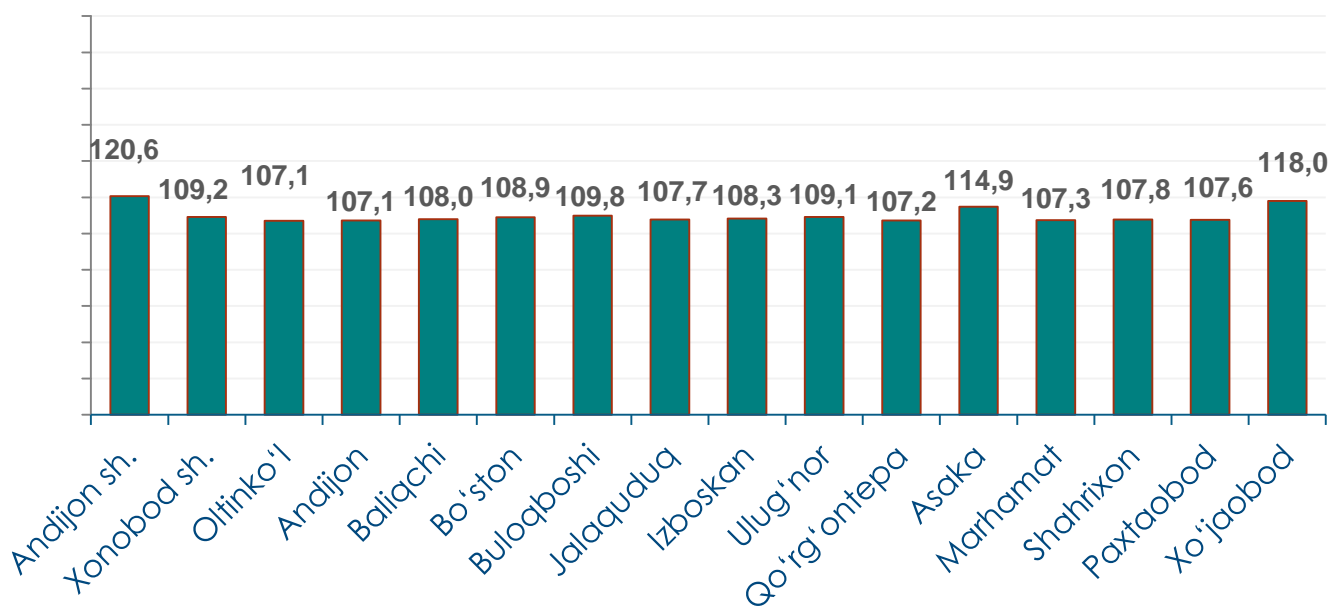
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirganda eng yuqori hajm Andijon shahri (1 327,9 mlrd. so'm), Asaka (178,7 mlrd. so'm) va Xo'jaobod (156,0 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi. (mlrd. so'm)

2024- yilning yanvar-may oylarida avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi (*motorli transport vositalarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatishdan tashqari*) 1 276,8 mlrd. so'mni tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 118,3 % ga ortdi. Shuningdek, yirik korxonalar savdo hajmi 638,5 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati – 50,0 %ga kamaydi), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyetklari savdo hajmi – 638,5 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati – 108,9 %) tashkil qildi.

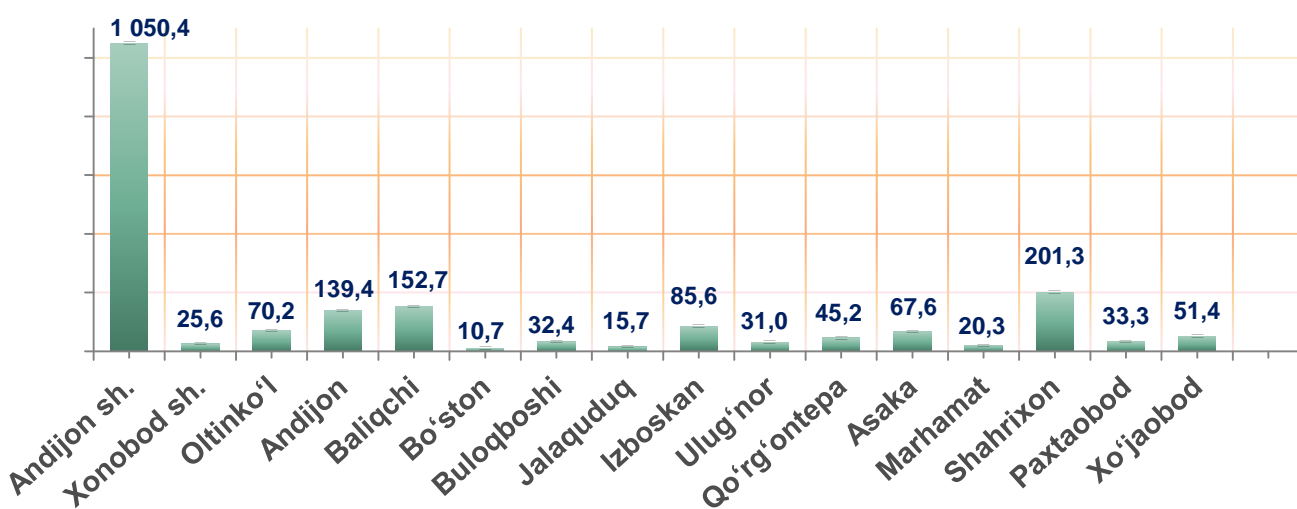
Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi o'sish sur'ati, foizda

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – qayta sotish maqsadida sotib olingan va tadbirkorlik faoliyatida foydalanish yoki o‘z foydalanishi (qayta ishlash) uchun uchinchi tomon tashkilotlari va yakka tartibdagi tadbirkorlarga o‘zgartirmagan holda jo‘natilgan tovarlarning ushbu tovarlar uchun haq to‘lanadigan yoki to‘lanmaganligidan qat’iy nazar qiymati.

Hududlar kesimida ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so‘mda

Viloyat bo‘yicha 2024- yilning yanvar-may oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi 2 032,8 mlrd. so‘mni tashkil etib, 2024- yilning mos davriga nisbatan 111,7 % ga o‘tdi.

Savdo aylanmasi va ulushi

6,6 %

135,1 mlrd. so‘m

Yirik korxonalar

93,4 %

1 897,7 mlrd. so‘m

Mikrofirma va kichik korxonalar

Kichik biznes subyektlarining ulgurji savdo aylanmasidagi ulushi statistik hisoblarga qaraganda 1 897,7 mlrd. so‘mni tashkil qilib, 2024- yilning mos davriga nisbatan 113,9 % ga to‘g‘ri keldi. Viloyatda ushbu sektorning ulgurji savdo hajmidagi ulushi 93,4 % ni tashkil qildi.

ULGURJI SAVDO AYLANMASIDA YIRIK VA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAVDO HAJMI VA O'SISH SUR'ATI

2024- yil 1- may holatiga ulgurji savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalarini soni 2 819 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 27 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 2 792 tani tashkil qildi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasida yuqori o'sish sur'atlariga ega eng yirik korxonalar Xonobod shahri (86,4 m.), Andijon (8,1 m.), Marhamat (2,6 m.) va Ulug'nor (1,4 m.), tumanlarida kuzatildi.

	Jami mlrd. so'm	2023- yil yanvar- may oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	2 032,8	111,7
Andijon sh.	1 050,4	112,9
Xonobod sh.	25,6	126,8
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	70,2	109,7
Andijon	139,4	111,1
Baliqchi	152,7	108,7
Bo'ston	10,7	76,9
Buloqboshi	32,4	112,8
Jalaquduq	15,7	78,2
Izboskan	85,6	116,3
Ulug'nor	31,0	115,0
Qo'rg'ontepa	45,2	133,8
Asaka	67,6	115,9
Marhamat	20,3	118,5
Shahrixon	201,3	104,0
Paxtaobod	33,3	112,5
Xo'jaobod	51,4	117,4